

Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 8/2021 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van Horizon Europa — Het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013

(2021/C 146/02)

I. INLEIDING

1. Op 7 juni 2018 heeft de Europese Commissie een op de artikelen 173, 182, 183 en 188 VWEU gebaseerd voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad over het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, "Horizon Europa" (2021-2027), dat ook regels bevat voor deelname eraan en de verspreiding van de resultaten ervan ⁽¹⁾ — (het "Programma").
2. Op 13 juni 2018, tijdens de vorige zittingsperiode, wees het Europees Parlement Dan NICA (S&D) aan als rapporteur voor het kaderprogramma ⁽²⁾. Het Europees Economisch en Sociaal Comité nam zijn advies aan op 17 oktober 2018 ⁽³⁾, en het Comité van de Regio's bracht het zijne uit tijdens zijn zitting van 8 tot en met 10 oktober 2018 ⁽⁴⁾.
3. De Raad Concurrentievermogen nam in zijn zitting van 30 november 2018 een partiële algemene oriëntatie aan ⁽⁵⁾. Het Europees Parlement stemde op 12 december 2018 vóór zijn verslag ⁽⁶⁾. Deze documenten dienden als de respectieve mandaten om informele onderhandelingen aan te gaan.
4. Tegen het einde van de vorige zittingsperiode (2014-19) hebben het Europees Parlement en de Raad, met steun van de Europese Commissie, zes politieke trialogen gehouden (9 januari, 29 januari, 21 februari, 7 maart, 14 maart en 19 maart 2019).
5. Na de politieke dialoog van 19 maart 2019 bereikten de twee wetgevers een algehele "gemeenschappelijke lezing", die op de meeste delen van de wetgevingshandeling betrekking had ⁽⁷⁾, met uitzondering van onder meer horizontale bepalingen in verband met de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027.
6. Op 17 april 2019 stelde het Europees Parlement zijn standpunt in eerste lezing vast in het kader van de gewone wetgevingsprocedure. Dat kwam overeen met de tekst van de gemeenschappelijke lezing ⁽⁸⁾ en effende de weg voor een spoedig akkoord in tweede lezing tussen de twee wetgevers.
7. Op 29 november 2019 nam de Raad Concurrentievermogen een partiële algemene oriëntatie aan over de overwegingen en over bijlage IV over synergie, die geen deel uitmaakten van de gemeenschappelijke lezing ⁽⁹⁾.
8. Op 4 juni 2020 heeft de Europese Commissie een gewijzigd voorstel ingediend om financiering uit het herstelinstrument van de Europese Unie (NextGenerationEU) beschikbaar te stellen voor Horizon Europa ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Doc. 9865/18 + ADD 1-6.

⁽²⁾ Het voor de periode 2019-2024 verkozen Europees Parlement bevestigde die benoeming.

⁽³⁾ Doc. 13758/18.

⁽⁴⁾ Doc. 13759/18.

⁽⁵⁾ Doc. 15102/18 + ADD 1; HU stemde niet in met de partiële algemene oriëntatie.

⁽⁶⁾ Doc. P8_TA(2018)0509 (PB C 388 van 13.11.2020, blz. 348).

⁽⁷⁾ Doc. 7442/19. De gemeenschappelijke lezing werd op 27 maart 2019 door het Comité van permanente vertegenwoordigers bevestigd.

⁽⁸⁾ Doc. 8571/19.

⁽⁹⁾ Doc. 14298/1/19 REV 1.

⁽¹⁰⁾ Doc. 8555/20.

9. Op 29 september 2020 nam de Raad Concurrentievermogen naar aanleiding van de conclusies van de Europese Raad van 21 juli 2020 een algemene oriëntatie over het volledige wetgevingspakket van Horizon Europa ⁽¹⁾, met inbegrip van de bepalingen over de begroting en NextGenerationEU, over internationale samenwerking en de deelname van derde landen aan het programma, en over synergie met andere EU-programma's.
10. Na twee aanvullende politieke dialogen, die op 6 oktober 2020 en op 10 en 11 december 2020 plaatsvonden, bereikten de twee wetgevers een voorlopig politiek akkoord over alle openstaande kwesties. Dit politiek akkoord werd op 17 december 2020 bekrachtigd door de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE) van het Europees Parlement en op 18 december 2020 door het Comité van permanente vertegenwoordigers ⁽¹²⁾.
11. Bij brief van 21 januari 2021 heeft de voorzitter van de Commissie ITRE de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers meegedeeld dat, indien de Raad zijn door de juristen-vertalers bijgewerkte overeengekomen standpunt formeel aan het Europees Parlement zou toezenden, hij de plenaire vergadering zou aanbevelen het standpunt van de Raad in de tweede lezing van het Parlement zonder amendementen vast te stellen.

II. DOELSTELLING

12. De algemene doelstelling van het programma is zorgen voor wetenschappelijke, technologische, economische en maatschappelijke impact van Unie-investeringen in onderzoek en innovatie, om de wetenschappelijke en technologische basis van de Unie te versterken en het concurrentievermogen — onder meer in de industrie — in alle lidstaten te vergroten; de strategische prioriteiten van de Unie te verwezenlijken en bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen en het beleid van de Unie; wereldwijde uitdagingen (waaronder de duurzameontwikkelingsdoelen) aan te pakken door de beginselen van Agenda 2030 en de Overeenkomst van Parijs te volgen; en om de Europese Onderzoeksruimte te versterken. Het programma moet aldus de Uniemeerwaarde maximaliseren door zich te richten op doelstellingen en activiteiten die niet effectief kunnen worden bereikt door de lidstaten alleen, maar wel door samenwerking.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

A. Algemene opmerkingen

13. De Raad en het Europees Parlement hebben onderhandelingen gevoerd om een vroeg akkoord in tweede lezing te sluiten op basis van een standpunt van de Raad in eerste lezing dat het Parlement ongewijzigd kan goedkeuren. Het standpunt van de Raad in eerste lezing brengt het compromis tussen de twee wetgevers volledig tot uiting.
14. De Raad onderschrijft de doelstellingen en beginselen in het standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing en steunt de structuur van het programma, die zal bijdragen tot de verwezenlijking van deze doelstellingen. De Raad kan zich volledig aansluiten bij het standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing met betrekking tot de regels voor deelname en verspreiding en de bepalingen over uitvoering, toezicht en rapportage.
15. De Raad stemt in met de gebieden voor mogelijke onderzoeks- en innovatiemissies en gebieden voor mogelijke geïnstitutionaliseerde Europese partnerschappen in een bijlage bij de verordening. De Raad is ook ingenomen met de specifieke bepalingen over de Europese Innovatieraad die zich vooral zou richten op baanbrekende en disruptieve innovatie, met name baanbrekende marktcreërende innovaties, maar die ook andere vormen van innovatie zou steunen, onder meer incrementele innovatie.
16. Net als het Europees Parlement is de Raad van oordeel dat “Verbreden van de deelname aan en versterken van de Europese Onderzoeksruimte” een essentieel onderdeel van het programma vormt. Horizon Europa zal verbredingslanden steunen om de deelname aan Horizon Europa te vergroten en een brede geografische dekking in samenwerkingsprojecten te bevorderen. De Raad steunt de toewijzing van ten minste 3,3 % van de totale begroting van Horizon Europa aan het “Verbreden van de deelname en verspreiden van excellentie” van het onderdeel “Verbreden van de deelname en versterken van de Europese Onderzoeksruimte” van het programma, waarmee met inachtneming van het excellentiebeginsel wordt bijgedragen tot het verkleinen van de O&I-kloof.

⁽¹⁾ Doc. 11251/20 REV 1 + COR 1 en doc. 11256/20.

⁽¹²⁾ Doc. 14239/20.

B. Specifieke opmerkingen

17. Tijdens de laatste dialoog van 10 en 11 december 2020 bereikten de twee wetgevers een compromis over de volgende kwesties:
- **Begrotingsaspecten:** Voor de “gewone” financiële middelen volgt het voorlopige akkoord de verdeling uit de algemene oriëntatie van de Raad van 29 september 2020. Voor de “extra” steun uit marges onder de MFK-plafonds en uit mededingingsboetes zijn de twee wetgevers overeengekomen de verdeling ervan in de verordening vast te leggen. Voor de “extra” steun uit vrijmakingen wordt de verdeling gepland in een gezamenlijke politieke verklaring. Middelen die afkomstig zijn van NextGenerationEU worden indicatief verdeeld in de verordening zelf.
 - **Synergie met andere EU-programma's:** het voorlopige akkoord brengt de meeste synergiebepalingen samen in één artikel. Het politieke akkoord geeft met name aan dat bijdragen uit bepaalde EU-programma's eventueel kunnen worden aangemerkt als bijdrage van de deelnemende lidstaat aan Europese partnerschappen.
 - **Internationale samenwerking en associatie van derde landen:** de compromistekst voegt bepalingen toe over financiële bijdragen van geassocieerde landen, bevat de mogelijkheid tot beperking van de deelname van juridische entiteiten die onder zeggenschap staan van niet-geassocieerde derde landen of van juridische entiteiten van niet-geassocieerde derde landen, en handhaaft een flexibele aanpak voor de gedeeltelijke associatie van derde landen met Horizon Europa.

IV. CONCLUSIE

18. Het standpunt van de Raad in eerste lezing over de verordening van het Europees Parlement en de Raad over het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie “Horizon Europa” (2021-2027), en voor de regels voor deelname eraan en de verspreiding van de resultaten ervan, is volledig in overeenstemming met het compromis dat is bereikt tijdens de door de Europese Commissie gefaciliteerde onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement.
19. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt daarom verzocht de Raad in overweging te geven:
- zijn goedkeuring te hechten aan de bovenstaande motivering van de Raad van zijn standpunt in eerste lezing, en
 - deze motivering aan het Europees Parlement toe te zenden.
20. Nadat het Europees Parlement zijn standpunt in tweede lezing heeft vastgesteld, waarbij het standpunt van de Raad zonder amendementen is goedgekeurd, treedt de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van “Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie”, en tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding (2021-2027) — in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de EU.
-